

Motion till FSC Sveriges föreningsstämma 2025

Titel: Utökade möjligheter för mindre företag att ansluta till gruppcertifieringar inom spårbarhetscertifiering

Version 2025-04-08

Förslagsställare:

Namn: Robin Ljungar gm. Tomas Reibring enl. fullmakt

Organisation: TMF Trä- och Möbelföretagen

Kammare: Ekonomisk kammare

Bakgrund och motivering:

FSC-certifiering är en viktig del av hållbarhetsarbetet inom skogsindustrin och får en allt större betydelse i Sverige. Samtidigt finns det idag ett antal mindre företag i spårbarhetskedjan, inte minst inom träbearbetning, som upplever att kostnader och administration kring certifiering är alltför höga. Detta leder till att dessa företag inte certifierar sig, vilket i sin tur riskerar att bryta spårbarhetskedjan och försvaga FSC:s totala genomslag.

För många småföretag erbjuder gruppcertifieringar en möjlighet att minska kostnader och få stöd i att uppfylla certifieringskraven. Nuvarande regelverk tillåter enbart företag med högst 15 anställda att ansluta sig till en gruppcertifiering*, vilket exkluderar vissa mindre företag som skulle kunna dra stor nytta av att ingå i en gruppcertifiering.

En gruppcertifiering innebär att mindre företag får tillgång till liknande skalfördelar som en koncern med en multi-site-certifiering har. Gruppcertifieringarna erbjuder stöd och vägledning, vilket minskar småföretagens administrativa börda. Det ger även lägre kostnader än en enskild certifiering då gruppcertifieringen ger stordriftsfördelar, främst gällande kostnaderna för att upprätthålla certifieringen gentemot certifieringsorganen. Vid de årliga revisionerna genomförs externrevisioner utförda av certifieringsorganen på ett urval av företagen, medan övriga granskas genom internrevision.

FSC-PRO-40-003 ger FSC:s nationella kontor rätt att fastställa nationellt specifika behörighetskriterier för gruppcertifiering för spårbarhet.

TMF Trä- och Möbelföretagen (TMF) är branschorganisationen för tillverkande företag av möbel, dörrar, fönster, köksinredning, specialinredning, snickerier etc. Inom svensk trä- och möbelindustri har TMF under lång tid identifierat utmaningar med att få spårbarhetskedjorna certifierade. Detta gäller både medelstora tillverkare och mindre träbearbetande leverantörer. De mindre aktörerna ser oftast den ekonomiska bördan som ett hinder, medan de medelstora aktörerna upplever att spårbarhetskedjan redan är bruten av icke-certifierade leverantörer, vilket minskar incitamentet för dem att själva certifiera sig. TMF ser alltså att mindre aktörer, ofta med små vinstmarginaler och begränsade möjligheter att bekosta både certifiering och nödvändig konsultstöd, har en för hög ekonomisk tröskel för en spårbarhetscertifiering. Detta ger effekter i hela spårbarhetskedjan.

* Alternativt max 25 anställda med max 1 000 000 USD i omsättning. Omsättningsgränsen är för låg för att vara tillämpbar i Sverige.

Fördelar med utökad behörighetsgräns för gruppcertifiering för spårbarhet:

- Sänkt ekonomisk tröskel för fler mindre företag.
- Minskad risk för brutna spårbarhetskedjor i leverantörskedjorna, vilket stärker FSC:s genomslag.
- Potentiellt fler medelstora certifierade företag när uppströms spårbarhetskedjor inte är brutna.

Nackdelar med utökad behörighetsgräns för gruppcertifiering för spårbarhet:

- Färre externrevisioner genomförs jämfört med enskild certifiering, då ett flertal ersätts av internrevisioner.
- Internrevisorer omfattas inte av lika strikta krav som certifieringsorganens externrevisorer, vilket i teorin kan påverka revisionernas kvalitet.

Den potentiellt lägre kvaliteten på revisionerna är en viktig aspekt att beakta. TMF:s bedömning är dock att de företag som berörs inte utgör högriskaktörer gällande beblandning med icke-certifierat material och att de befintliga kraven på internrevisorer är tillräckliga:

- *Revisorn ska ha yrkeserfarenhet och dokumenterad förmåga att bedöma alla aspekter av de tillämpliga FSC Chain of Custody-standarderna i enlighet med omfattningen och komplexiteten hos den deltagande enhet som granskas. (Fritt översatt av 5.2.2.a i standard FSC-STD-40-003 V2-1)*

Om gruppcertifieringen innehar fler än 20 företag tillkommer ytterligare krav på internrevisorer:

- *Revisorer ska inneha ett formellt certifikat som revisionsledare enligt ISO 9001, ISO 14001 eller OHSAS 18001, erhållet genom en erkänd och ackrediterad utbildning, t ex IRCA och RABQSA. (Fritt översatt av 5.3.2 i standard FSC-STD-40-003 V2-1)*

I praktiken gör internrevisorer ofta tuffare bedömningar än externrevisorer, för att öka sannolikheten att externrevisionerna ska gå igenom utan avvikelser. TMF:s bedömning är därför att nackdelen sällan blir en nackdel i realiteten.

Flera länder, såsom Finland, Italien, Kanada, Tyskland och USA, har nyttjat möjligheten att sätta egna nationella gränser för gruppcertifiering. De har, förutom en gräns för antal anställda, inkluderat en omsättningsgräns, enligt denna tabell:

Country Region	Approval Date	Eligibility Criteria	
		# of employees	Annual Turnover
Germany	12 December 2014	No more than 15 employees (full time equivalent); or	No more than € 3,000,000 (Euro) total annual turnover
Italy	25 March 2016	No more than 15 employees (full time equivalent); or	No more than € 2,000,000 (Euro) total annual turnover
Finland	19 October 2017	No more than 15 employees (full time equivalent); or	No more than € 3,000,000 (Euro) total annual turnover
USA	20 June 2024	No more than 25 employees (full-time equivalent); or	No more than \$10,000,000 (USD) total annual forest products turnover
Canada	20 June 2024	No more than 25 employees (full-time equivalent); or	No more than \$5,000,000 (CAD) total annual turnover

Kanada och USA har nyligen uppdaterat sina behörighetsgränser, vilket gör dem till de mest relevanta för en jämförelse. Noterbart är att USA:s omsättningsgräns endast gäller för skogsbaserade produkter, medan övriga länders gränser avser total omsättning.

TMF anser att även Sverige bör införa en omsättningsgräns för att ge företag med låg omsättning men fler anställda, som snickerier, samma möjlighet att delta i gruppcertifieringar som företag med hög omsättning och färre anställda.

Med erfarenhet från träbearbetande industri har TMF analyserat sina medlemsföretag och deras möjligheter till FSC-certifiering. Företag med ambitiöst hållbarhetsarbete men begränsade resurser har inte sällan mer än 15 anställda samt omsättning runt 30-60 miljoner SEK. Dessa företag tvingas prioritera, och TMF:s erfarenhet är att FSC-certifiering med dagens ekonomiska tröskel prioriteras bort. Det krävs en viss marginal till gränsen för att företagen med omsättning närmare 60 miljoner SEK ska våga ansluta till en gruppcertifiering. Även gällande antal anställda behövs en viss marginal till gränsen för att företag ska våga ansluta, varför gränsvärdena i praktiken är något lägre än de faktiska värdena. TMF gör bedömningen att företag som uppfyller något av följande två kriterier bör omfattas av möjligheten till gruppcertifiering:

- Högst 25 anställda (heltidsekvivalenter), **eller**
- En årlig total omsättning som inte överstiger 75 miljoner SEK.

TMF ser behov av att införa utökade kriterier snarast möjligt, varför vi uppmanar styrelsen att arbeta skyndsamt med utredningen. Bedömningen är att ett flertal företag kommer att vilja FSC-certifiera sin verksamhet under hösten 2025, inför att EUDR behöver efterlevas i slutet av året.

Genom att införa utökade kriterier kan andelen spårbarhetscertifierade mindre företag utökas, spårbarheten förbättras och FSC stärkas.

Förslag:

Föreningsstämman ger FSC Sveriges styrelse i uppdrag att utreda och om möjligt införa nationellt specifika kriterier för gruppcertifiering i enlighet med FSC-PRO-40-003.
